

ЗАКОН

О АГЕНЦИЈИ ЗА ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

("Сл. гласник РС", бр. 42/2024)

ГЛАВА I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом уређује се статус, надлежност, организација, управљање, руковођење, финансирање и рад Агенције за високо образовање Републике Српске (у даљем тексту: Агенција).

Члан 2

(1) Основни циљ рада Агенције је унапређење квалитета рада високошколских установа, академског особља, стручних служби на високошколским установама, праћење квалитета студијских програма и студирања на високошколским установама, у складу са европским и међународним стандардима обезбјеђења квалитета у високом образовању.

(2) Агенција у свом раду примјењује европске стандарде и смјернице, препоруке надлежних институција у Републици Српској (у даљем тексту: Република) и Босни и Херцеговини (у даљем тексту: БиХ), те међународну праксу у области развоја високог образовања и обезбјеђења квалитета у високом образовању.

(3) Ради обављања и унапређивања послова из своје надлежности, Агенција сарађује са надлежним институцијама Републике и БиХ.

Члан 3

На питања која нису уређена овим законом примјењују се прописи којим се уређује општи управни поступак, систем јавних служби и прописи из области рада.

Члан 4

Поједини изрази употребљени у овом закону за означавање мушког или женског рода подразумијевају оба пола.

Члан 5

Поједини изрази и појмови, у смислу овог закона, имају сљедеће значење:

1) квалитет је скуп карактеристика високошколске установе или студијског програма којима се доказује ниво задовољавања општеприхваћених стандарда, као и потреба и очекивања студената и друштва у цјелини у процесу научне и наставне дјелатности, кроз стално унапређивање свих процеса и њихових исхода,

2) ESG (енгл. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area), односно Стандарди и смјернице за обезбјеђење квалитета у европском простору високог образовања, представљају стандарде и смјернице унутрашњег обезбјеђења квалитета високошколских установа, стандарде и смјернице вањског обезбјеђења квалитета и стандарде и смјернице за обезбјеђење квалитета агенција,

- 3) обезбјеђење квалитета је аспект управљања процесима који подразумијевају планирање, извођење, надзор и унапређење рада субјекта, с циљем постизања повјерења заинтересованих страна да ће очекивани ниво квалитета бити остварен,
- 4) вредновање обухвата поступке и резултат утврђивања квалитета, сврсисходности и ефикасности високошколске установе, чланице универзитета, студијског програма или унутрашњег система обезбјеђења квалитета,
- 5) самовредновање је процес којим високошколска установа на систематичан и документован начин провјерава ефективност и ефикасност унутрашњег система обезбјеђења квалитета,
- 6) вањско вредновање је објективно и непристрасно вредновање унутрашњег система обезбјеђења квалитета предмета вредновања у односу на важеће стандарде и критеријуме, које врши комисија рецензента или комисија стручњака, а у сврху почетне акредитације или акредитације предмета вредновања,
- 7) кластерска акредитација је модел акредитације студијских програма у којем се студијски програми са једне или више високошколских установа групишу на основу припадности истој области образовања/ научној области (научном пољу/пољу образовања или ужој научној/ужој области образовања) ради спровођења поступка вањског вредновања у сврху акредитације,
- 8) ENQA је Европска асоцијација за осигурање квалитета у високом образовању (енгл. European Association for Quality Assurance in Higher Education),
- 9) ENIC/NARIC је Европска мрежа центара за признавање и информисање у високом образовању / национални центри за академско признавање и информисање (енгл. European Network of Information Centres in the European Region / National Academic Recognition Information Centres in the European Union),
- 10) Европски оквир квалификација је заједнички европски референтни оквир који повезује националне системе квалификација и дјелује као алат за упоређивање, односно лакше разумијевање и тумачење квалификација међу различитим државама и образовним системима у Европи,
- 11) квалификациони оквир је инструмент успоставе квалификација стечених у Републици, којим се дају основе за јасноћу, приступање, проходност, стицање и квалитет квалификација,
- 12) квалификација је назив за обједињене скупове исхода учења одређене врсте, нивоа, обима, профила и квалитета, а које се доказује свједочанством, дипломом или другом јавном исправом коју издаје овлашћено правно лице,
- 13) професионално признавање је поступак признавања стране високошколске квалификације којим се имаоцу квалификације утврђује право на општи приступ тржишту рада.

ГЛАВА II НАДЛЕЖНОСТИ АГЕНЦИЈЕ

Члан 6

- (1) Агенција је организација са јавним овлашћењима чији је оснивач Влада Републике Српске (у даљем тексту: Влада) у име Републике.
- (2) Агенција је самостално и независно правно лице.
- (3) Сједиште Агенције је у Бањој Луци.
- (4) Назив Агенције је Агенција за високо образовање Републике Српске.
- (5) Агенција има печат који садржи назив Агенције и амблем Републике Српске.

Члан 7

- (1) Агенција је надлежна за:

- 1) унапређење и усклађивање система високог образовања Републике са међународним и европским системом високог образовања,
 - 2) развој система обезбјеђења квалитета високог образовања у складу са Стандардима и смјерницама за обезбјеђење квалитета у европском простору високог образовања,
 - 3) почетну акредитацију, акредитацију и тематско вредновање високошколских установа и студијских програма,
 - 4) вођење Регистра акредитованих високошколских установа и студијских програма,
 - 5) признавање страних високошколских квалификација у сврху општег приступа тржишту рада,
 - 6) развој и примјену квалификационог оквира Републике и повезивање са Европским оквиром квалификација,
 - 7) доношење стандарда за почетну акредитацију и стандарда за акредитацију високошколских установа и студијских програма,
 - 8) учешће у изради, праћењу и спровођењу стратегија и општих аката у области науке и високог образовања,
 - 9) прикупљање и обраду података о систему високог образовања и другим системима с којима је високо образовање повезано,
 - 10) подстицање научноистраживачког рада свих заинтересованих страна у области високог образовања,
 - 11) сарадњу са међународним организацијама, тијелима и институцијама надлежним за високо образовање и обезбјеђење квалитета,
 - 12) представљање Републике на међународним конференцијама, скуповима, у међународним организацијама, мрежама, тијелима и удружењима у оквиру своје надлежности,
 - 13) учешће у реализацији пројеката из своје надлежности финансираних од стране међународних финансијских организација,
 - 14) пружање информација путем медија и других видова информисања о свом раду,
 - 15) обављање и других послова у складу са овим законом, прописима из области високог образовања и Статутом.
- (2) Надлежност Агенције уређује се овим законом, прописима из области високог образовања и оквира квалификација, те Статутом и општим актима Агенције.

ГЛАВА III УПРАВЉАЊЕ, РУКОВОЂЕЊЕ АГЕНЦИЈОМ И ФИНАНСИРАЊЕ АГЕНЦИЈЕ

Члан 8

- (1) Организација, управљање и руковођење Агенцијом уређује се овим законом, Статутом и другим општим актима Агенције.
- (2) Органи Агенције су:
 - 1) Управни одбор и
 - 2) директор.
- (3) Ради обављања специфичних и стручних послова из надлежности Агенције, Агенција успоставља савјетодавна и стручна тијела, у складу са својим општим актима.

(4) Управни одбор доноси Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Агенцији за високо образовање Републике Српске, уз сагласност Министарства за научнотехнолошки развој и високо образовање (у даљем тексту: Министарство).

(5) Правилником из става 4. овог члана прописује се дјелокруг и начин рада организационих јединица, радна мјеста и посебни услови за заснивање радног односа.

Члан 9

(1) Орган управљања Агенцијом је Управни одбор.

(2) Управни одбор чини пет чланова: три представника академске заједнице Републике, један представник привреде и праксе и један представник студената.

(3) За члана Управног одбора може бити именовано лице које, поред општих услова прописаних посебним законом, испуњава и посебне услове који су прописани Статутом Агенције.

(4) За члана Управног одбора не може бити именовано лице против кога се води кривични поступак, нити лице које је правоснажно осуђено за кривично дјело.

(5) Чланови Управног одбора имају право на накнаду за рад.

Члан 10

(1) У вршењу послова из своје надлежности Управни одбор:

1) доноси Статут Агенције,

2) Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста,

3) доноси Пословник о раду Управног одбора,

4) усваја Годишњи програм рада и финансијски план Агенције,

5) усваја Извјештај о раду и финансијски извјештај Агенције,

6) доноси правилник којим се прописује висина накнада за пружање услуга из надлежности Агенције и врстама и начину распоdjеле властитих прихода,

7) доноси Правилник о унутрашњем осигурању квалитета рада Агенције,

8) усваја извјештаје које директор Агенције доставља у складу са овим законом и другим законима,

9) доноси одлуку о стандардима за акредитацију високошколских установа и студијских програма,

10) доноси одлуку о стандардима за почетну акредитацију високошколских установа и студијских програма,

11) усваја Листу рецензената,

12) усваја Листу стручњака, у складу са законом,

13) одлучује о жалбама и приговорима високошколских установа по прибављеном мишљењу Одбора за жалбе и приговоре,

14) одлучује о жалбама на рјешење о признавању страних високошколских квалификација,

15) именује чланове савјетодавних и стручних тијела Агенције,

16) одлучује о приговорима запослених из области радних односа,

17) доноси опште и појединачне акте у складу са законом и Статутом Агенције.

(2) Управни одбор предузима мјере за ефикасно и рационално обављање послова и задатака из надлежности Агенције.

Члан 11

(1) Директор Агенције представља Агенцију, руководи радом и одговоран је за рад Агенције.

(2) Директор је за свој рад одговоран Управном одбору Агенције и Народној скупштини Републике Српске (у даљем тексту: Народна скупштина).

(3) Директор Агенције учествује у раду Управног одбора без права гласа.

(4) За директора Агенције може бити именовано лице које, поред општих услова прописаних посебним законом, испуњава и посебне услове који су прописани Статутом Агенције.

(5) За директора Агенције не може бити именовано лице против кога се води кривични поступак, нити лице које је правоснажно осуђено за кривично дјело.

Члан 12

Директор Агенције обавља сљедеће послове:

1) руководи, представља и заступа Агенцију у складу са овим законом и Статутом Агенције,

2) предлаже и доноси опште и појединачне акте у складу са законом и Статутом Агенције,

3) предлаже програм рада и финансијски план Агенције,

4) подноси извјештај о раду Агенције,

5) одлучује о потреби пријема радника и врши распоред запослених у Агенцији, у складу са законом којим се уређује област рада, Колективним уговором, Правилником о раду и Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста,

6) именује комисије рецензената за вањско вредновање и давање препоруке о почетној акредитацији,

7) утврђује приједлог комисије стручњака за оцјењивање и ревизију квалитета и давање препорука о акредитацији високошколских установа, односно студијских програма, у складу са законом,

8) именује рецензенте за рецензије студијских програма,

9) предлаже Управном одбору чланове Акредитацијског вијећа након спроведеног поступка јавне конкуренције,

10) предлаже Управном одбору чланове Одбора за жалбе и приговоре након спроведеног поступка јавне конкуренције,

11) представља Агенцију на међународним конференцијама, скуповима и у међународним организацијама, мрежама, тијелима и удружењима у оквиру надлежности Агенције, у складу са овим законом и Статутом Агенције,

12) обавља и друге послове прописане овим законом и Статутом Агенције.

Члан 13

(1) Чланове Управног одбора из реда академске заједнице и привреде и праксе именује Влада на период од пет година на основу претходно спроведеног поступка јавне конкуренције, са могућношћу још једног избора.

(2) Члана Управног одбора из реда студената, на приједлог Уније студената Републике Српске, именује Влада на период од годину дана, са могућношћу још једног избора.

(3) Директора Агенције, по претходно спроведеном поступку јавне конкуренције, на приједлог Владе именује Народна скупштина на период од пет година, са могућношћу још једног избора.

(4) Поступак избора и разрешења чланова Управног одбора и директора Агенције прописују се Статутом и општим актом Агенције.

(5) Члан Управног одбора или директор Агенције могу бити разријешени дужности и прије истека периода на који су именовани у случају:

- 1) непоступања у складу са законом и општим актима Агенције,
- 2) злоупотребе службеног положаја и својих овлашћења,
- 3) престанка испуњавања општих и посебних услова прописаних законом,
- 4) нарушавања угледа Агенције својим понашањем,
- 5) подношења образложене оставке у писаној форми.

(6) Ако члан Управног одбора Агенције буде разријешен дужности прије истека мандата, нови члан Управног одбора бира се на основу спроведеног поступка јавне конкуренције, на период до истека мандата члана Управног одбора који је разријешен.

(7) Ако директор Агенције буде разријешен дужности прије истека мандата, Народна скупштина може именовати вршиоца дужности на период до шест мјесеци.

(8) У случају подношења оставке директор Агенције или члан Управног одбора остаје на дужности до разрешења, а најдуже три мјесеца од дана подношења оставке.

(9) Уколико се до истека мандата именованих чланова Управног одбора или директора Агенције не изврше нова именовања, именовани чланови Управног одбора и директор Агенције наставиће да обављају своје дужности до именовања, а најдуже шест мјесеци.

Члан 14

(1) На радно-правни статус запослених у Агенцији примјењују се одредбе овог закона, прописи којима је регулисана област радних односа и општи акти Агенције.

(2) Директор Агенције доноси Правилник о раду којим се прописују одредбе о правима, обавезама и одговорностима из радног односа запослених.

Члан 15

(1) Агенција подноси Народној скупштини годишњи извјештај о раду са финансијским извјештајем о пословању, најкасније до 30. јуна текуће године за претходну годину.

(2) Народна скупштина даје сагласност на акт из става 1. овог члана.

(3) Садржај извјештаја из става 1. овог члана утврђује се Статутом Агенције.

Члан 16

Стручна и савјетодавна тијела Агенције су: Акредитацијско вијеће и Одбор за жалбе и приговоре.

Члан 17

(1) Акредитацијско вијеће је стручно и савјетодавно тијело Агенције које врши контролу усклађености поступака вањског вредновања са стандардима, критеријумима и општим актима Агенције.

(2) Структура, број чланова, начин избора и мандат Акредитацијског вијећа прописују се Статутом Агенције.

(3) Чланови Акредитацијског вијећа имају право на накнаду за рад.

Члан 18

(1) Одбор за жалбе и приговоре је стручно и савјетодавно тијело Агенције које разматра и даје мишљење о приговорима и жалбама високошколских установа, у складу са овим законом, Статутом и другим актима Агенције.

(2) Структура, број чланова, начин избора и мандат чланова Одбора за жалбе и приговоре прописују се Статутом Агенције.

(3) Чланови Одбора за жалбе и приговоре имају право на накнаду за рад.

Члан 19

(1) Агенција се финансира из буџета Републике, властитих прихода и других извора.

(2) Средствима из буџета Републике, у складу са финансијским планом, финансирају се:

1) плате и накнаде запослених,

2) чланарине и учешће у међународним асоцијацијама, мрежама и регистрима агенција,

3) дио материјалних трошкова пословања Агенције,

4) поступци акредитације јавних високошколских установа и студијских програма пријављених уз акредитацију установе,

5) поступци тематског вредновања по захтјеву Министарства и Уније студената Републике Српске и

6) трошкови периодичне вањске евалуације Агенције.

(3) Директор Агенције доноси Правилник о платама, накнадама и другим примањима запослених, уз сагласност Управног одбора, у складу са прописима којима се уређује област рада и општим актима Агенције.

(4) Управни одбор, уз сагласност Владе, доноси одлуку којом се одређује накнада члановима Управног одбора и плата директора Агенције.

(5) Поступке почетне акредитације високошколских установа и студијских програма високошколске установе финансирају из властитих средстава.

(6) Поступци акредитације студијских програма који нису обухваћени одредбом става 2. тачка 4) овог члана високошколске установе финансирају из властитих средстава.

Члан 20

(1) Управни одбор доноси Правилник о одређивању висине накнада за пружање услуга из надлежности Агенције и врстама и начину расподеле властитих прихода Агенције.

(2) Правилником из става 1. овог члана прописују се висина накнада за пружање услуга из надлежности Агенције, врсте и начин расподеле властитих прихода Агенције, висине накнада за рад члановима Акредитацијског вијећа, члановима Одбора за жалбе и приговоре, стручњацима и рецензентима.

ГЛАВА IV СИСТЕМ ОБЕЗБЈЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

Члан 21

Систем обезбјеђења квалитета у високом образовању обухвата унутрашње и вањско обезбјеђење квалитета, а спроводи се кроз:

- 1) самовредновање,
- 2) вањско вредновање,
- 3) доношење одлуке о акредитацији,
- 4) накнадне активности.

Члан 22

(1) Високошколске установе успостављају систем унутрашњег обезбјеђења квалитета који обухвата:

- 1) праћење реализације стратегије развоја,
- 2) реализацију поступака унутрашњег обезбјеђења квалитета,
- 3) праћење и унапређивање квалитета студијских програма,
- 4) праћење и унапређивање метода учења, поучавања и вредновања на студијима,
- 5) праћење и унапређивање остваривања исхода учења студената,
- 6) праћење и унапређивање научне продуктивности наставника,
- 7) праћење и унапређивање стручног рада наставника,
- 8) праћење и унапређивање рада стручних служби,
- 9) праћење и унапређивање других активности које високошколска установа обавља.

(2) Високошколске установе успостављају канцеларије за обезбјеђење и унапређивање квалитета.

(3) Високошколске установе спроводе процес самовредновања периодично, најмање једанпут у двије године, с циљем утврђивања нивоа квалитета и ефикасности успостављеног унутрашњег система обезбјеђења квалитета, уз консултације са заинтересованим странама.

(4) Систем унутрашњег обезбјеђења квалитета се уређује општим актом високошколске установе.

Члан 23

(1) Вањско обезбјеђење квалитета обухвата вредновање и оцјену квалитета предмета вредновања, које се заснива на објективним и јасним стандардима који су усклађени са европским и међународним стандардима обезбјеђења квалитета у високом образовању, овим законом и прописима у области високог образовања.

(2) Поступци вањског вредновања могу бити:

- 1) почетна акредитација,
- 2) акредитација,
- 3) тематско вредновање.

(3) Предмет вањског вредновања могу бити:

- 1) високошколске установе,
- 2) чланице универзитета,
- 3) студијски програми.

Члан 24

(1) У поступцима вањског вредновања примјењују се:

- 1) Стандарди за почетну акредитацију,
- 2) Стандарди за акредитацију високошколских установа,
- 3) Стандарди за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија.

(2) Стандарди из става 1. овог члана су усклађени са ESG и препорукама надлежних институција у Републици и БиХ.

(3) Стандарди за акредитацију високошколских установа из става 1. тачка 2) овог члана су усклађени са прописом о критеријумима за акредитацију високошколских установа у БиХ.

(4) Стандарди за акредитацију студијских програма из става 1. тачка 3) овог члана су усклађени са прописом о критеријумима за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија у БиХ.

(5) Стандарди из става 1. овог члана садрже смјернице и показатеље квалитета којим се омогућава објективно и транспарентно унутрашње и вањско вредновање.

Члан 25

(1) У поступку почетне акредитације и акредитације заједничког студија примјењују се стандарди које прописује Европски приступ обезбјеђивању квалитета заједничких студија.

(2) Саставни дио Стандарда за почетну акредитацију из члана 24. став 1. тачка 1) овог закона су и стандарди за акредитацију заједничког студија.

(3) Почетна акредитација, односно акредитација заједничког студија се спроводи по поступку прописаном за почетну акредитацију, односно акредитацију студијских програма.

Члан 26

(1) Стандарде из члана 24. став 1. овог закона доноси Управни одбор, уз претходно прибављено мишљење Савјета за високо образовање Републике Српске (у даљем тексту: Савјет).

(2) Стандарди из члана 24. став 1. овог закона објављују се у "Службеном гласнику Републике Српске".

ГЛАВА V ПОЧЕТНА АКРЕДИТАЦИЈА

Члан 27

Почетна акредитација је поступак којим се утврђује да ли високошколска установа и/или студијски програм испуњава захтјеве Стандарда за почетну акредитацију из члана 24. став 1. тачка 1) овог закона, а у сврху издавања дозволе за рад.

Члан 28

(1) Предмет почетне акредитације су:

- 1) високошколске установе и
- 2) студијски програми.

(2) Почетна акредитација високошколске установе се спроводи у случају:

- 1) оснивања нове установе,
- 2) статусне промјене установе и

3) промјена сједишта и/или назива установе.

(3) Почетна акредитација студијског програма се спроводи у случају:

1) увођења новог студијског програма на високошколској установи,

2) измјене назива студијског програма,

3) измјене квалификације која се стиче завршетком студијског програма,

4) измјене области образовања којој припада студијски програм,

5) измјене облика извођења наставе,

6) измјене мјеста извођења студија,

7) измјене установа које учествују у извођењу заједничког студија,

8) значајнијих измјена и допуна студијског програма које се прописују Упутством за измјену студијских програма ради њиховог усклађивања са достигнућима у науци и умјетности.

(4) Упутство из става 3. тачка 8) овог члана доноси Управни одбор Агенције.

Члан 29

(1) У складу са прописима којима се уређује високо образовање Министарство доставља Агенцији уредан захтјев за вањским вредновањем у сврху почетне акредитације, са документацијом и претходно прибављеним позитивним мишљењем Савјета о друштвеној оправданости оснивања високошколске установе, односно новог студијског програма/усмјерења.

(2) Поступак почетне акредитације спроводи се у року од 90 дана од дана пријема захтјева из става 1. овог члана.

(3) Уколико се поступак почетне акредитације из оправданих разлога не оконча у року из става 2. овог члана, рок за окончање поступка се продужава најдуже за још 60 дана.

Члан 30

(1) Вањско вредновање у сврху почетне акредитације високошколске установе и/или студијских програма спроводи Комисија рецензената за вањско вредновање у сврху почетне акредитације (у даљем тексту: Комисија рецензената).

(2) Директор Агенције именује Комисију рецензената са Листе рецензената, у складу са овим законом.

(3) Листу рецензената формира и усваја Управни одбор Агенције у складу са критеријумима за избор академског особља, представника привреде и праксе и студената, уз прибављено мишљење Министарства.

(4) Чланови Комисије рецензената имају право на накнаду за рад.

Члан 31

(1) На основу документације високошколске установе, односно студијског програма и посјете високошколској установи, Комисија рецензената сачињава извјештај о почетној акредитацији високошколске установе, односно студијског програма/усмјерења на постојећем студијском програму, са стручним мишљењем које садржи оцјену испуњености захтјева стандарда и детаљно образложење оцјене.

(2) Агенција доставља Министарству извјештај Комисије рецензената из става 1. овог члана, са препоруком да:

1) изда дозволу за рад високошколској установи, односно за извођење студијског програма/усмјерења или

2) одбије захтјев за издавање дозволе за рад високошколској установи, односно за извођење студијског програма/усмјерења.

(3) По пријему извјештаја Комисије рецензената из става 1. овог члана и препоруке из става 2. овог члана, Министарство може затражити од Агенције да достави додатно образложење, односно допуну извјештаја Комисије.

(4) Агенција поступа по захтјеву Министарства из става 3. овог члана, односно доставља додатно образложење или допуну извјештаја Комисије рецензената у року од осам дана од дана пријема захтјева.

Члан 32

(1) Директор Агенције доноси Правилник о почетној акредитацији високошколских установа и студијских програма.

(2) Правилником из става 1. овог члана прописују се:

- 1) смјернице за припрему документације за почетну акредитацију,
- 2) поступак вањског вредновања у сврху почетне акредитације,
- 3) скраћени поступак вањског вредновања у сврху почетне акредитације,
- 4) начин утврђивања Листе рецензената,
- 5) поступак формирања, структура и начин рада Комисије рецензената,
- 6) садржај и форма извјештаја Комисије рецензената,
- 7) начин оцјењивања и
- 8) давање препоруке за издавање дозволе за рад.

(3) Правилник из става 1. овог члана се објављује у "Службеном гласнику Републике Српске".

Члан 33

(1) Високошколска установа која је добила дозволу за рад дужна је, без одлагања, да поднесе Агенцији захтјев за акредитацију високошколске установе и студијских програма за које је добила дозволу за рад након истека рока од двије године од дана уписа у Регистар високошколских установа, који води Министарство.

(2) Уколико високошколска установа не поднесе захтјев за акредитацију у року из става 1. овог члана, брише се из Регистра високошколских установа.

ГЛАВА VI АКРЕДИТАЦИЈА ВИСОКОШКОЛСКИХ УСТАНОВА И СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Члан 34

Акредитација је поступак којим се утврђује да ли високошколска установа и/или студијски програми испуњавају Стандарде за акредитацију високошколских установа и/или Стандарде за акредитацију студијских програма првог и другог циклуса студија из члана 24. став 1. т. 2) и 3) овог закона.

Члан 35

(1) Модели акредитације студијских програма су:

- 1) рецензија,

2) кластерска акредитација,

3) појединачна акредитација.

(2) Акредитација студијског програма по моделу рецензије се спроводи у оквиру поступка акредитације високошколске установе, након прибављених стручних мишљења рецензента о студијском програму.

(3) Акредитација студијских програма по моделу кластерске или појединачне акредитације се спроводи по истом поступку као и акредитација високошколске установе.

(4) Акредитација студијских програма се може спроводити у оквиру поступка акредитације високошколске установе и/или као посебан поступак.

Члан 36

(1) Поступак акредитације високошколске установе се спроводи обавезно на сваких пет година.

(2) Високошколска установа је дужна да акредитује студијске програме првог и другог циклуса студија за које има дозволу за рад.

(3) Вањско вредновање у сврху акредитације студијских програма из става 2. овог члана одвија се према годишњем плану акредитације студијских програма који доноси директор Агенције.

Члан 37

(1) Високошколска установа подноси Агенцији захтјев за акредитацију најкасније годину дана прије истека важеће акредитације.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, уколико је добијању акредитације претходило писмо очекивања, високошколска установа подноси Агенцији захтјев за акредитацију најкасније 18 мјесеци прије истека рока важеће акредитације.

(3) Уз захтјев за акредитацију из ст. 1. и 2. овог члана високошколска установа доставља документацију која се припрема у складу са смјерницама за припрему документације за акредитацију прописаних правилником о акредитацији високошколских установа и студијских програма.

(4) Агенција по службеној дужности од надлежних органа прибавља доказе којима се утврђују чињенице битне за спровођење поступка вањског вредновања у сврху акредитације и доношења рјешења о акредитацији високошколске установе и студијских програма.

Члан 38

(1) Вањско вредновање у сврху акредитације спроводи Комисија стручњака за оцјењивање и ревизију квалитета и давање препорука о акредитацији високошколских установа и студијских програма (у даљем тексту: Комисија стручњака).

(2) Агенција утврђује коначан приједлог састава Комисије стручњака који доставља Агенцији за развој високог образовања и обезбјеђење квалитета (у даљем тексту: ХЕА) на именовање, у складу са законом којим се уређује оквир високог образовања у БиХ.

(3) Чланови Комисије стручњака имају право на накнаду за рад.

Члан 39

(1) Уколико се студијски програм акредитује по моделу рецензије, директор Агенције именује рецензенте за давање стручних мишљења о студијском програму, са Листе рецензента из члана 30. став 3. овог закона.

(2) Рецензенти из става 1. овог члана имају право на накнаду за рад.

Члан 40

(1) Комисија стручњака сачињава извјештај о вањском вредновању у сврху акредитације високошколске установе/ студијског програма на основу документације високошколске установе/студијског програма и посјете високошколској установи.

(2) У извјештају о вањском вредновању у сврху акредитације високошколске установе/студијског програма, Комисија стручњака даје мишљење и препоруку о акредитацији високошколске установе и/или студијских програма.

(3) Мишљење Комисије стручњака се доставља ХЕА ради давања препоруке о акредитацији у складу са законом којим се уређује оквир високог образовања у БиХ.

Члан 41

(1) На основу препоруке Комисије стручњака из члана 40. став 2. овог закона, након прибављеног мишљења Акредитацијског вијећа и препоруке из члана 40. став 3. овог закона, директор Агенције:

1) доноси рјешење о акредитацији,

2) упућује високошколској установи писмо очекивања или

3) доноси рјешење о одбијању захтјева за акредитацију.

(2) На рјешења из става 1. т. 1) и 3) овог члана високошколска установа може уложити жалбу Управном одбору Агенције у року од 15 дана од дана пријема рјешења.

(3) Управни одбор одлучује о жалби из става 2. овог члана по прибављеном мишљењу Одбора за жалбе и приговоре.

(4) Одлука Управног одбора из става 3. овог члана је коначна, а против ње се тужбом може покренути управни спор.

(5) По коначности рјешења из става 1. тачка 3) овог члана, надлежни орган забрањује обављање дјелатности високог образовања високошколској установи или извођење студијског програма, у складу са законом.

(6) Рјешење о акредитацији се доставља ХЕА ради уписивања у Регистар акредитованих високошколских установа у БиХ, у складу са законом којим се уређује оквир високог образовања у БиХ.

Члан 42

(1) У писму очекивања из члана 41. став 1. тачка 2) овог закона наводе се утврђени недостаци, скуп препорука и рокови за њихово извршење, који не могу бити дужи од годину дана.

(2) По пријему писма очекивања, а најдуже у року од три мјесеца од дана пријема, високошколска установа је дужна доставити Агенцији план отклањања недостатака.

(3) Уколико високошколска установа у року из става 2. овог члана не достави план отклањања недостатака, директор Агенције доноси рјешење о одбијању захтјева за акредитацију.

(4) Писмо очекивања се може издати само једном у току истог поступка вањског вредновања.

Члан 43

(1) Директор Агенције доноси Правилник о акредитацији високошколских установа и студијских програма.

(2) Правилником из става 1. овог члана прописују се:

1) смјернице за припрему документације за акредитацију,

2) поступак вањског вредновања у сврху акредитације,

3) начин утврђивања Листе стручњака,

- 4) поступак избора и именовања рецензента за рецензију студијских програма,
 - 5) поступак формирања, структура и начин рада Комисије стручњака,
 - 6) садржај и форма извјештаја Комисије стручњака,
 - 7) начин оцјењивања,
 - 8) начин прибављања мишљења Акредитацијског вијећа и препоруке ХЕА,
 - 9) издавање и начин уписа рјешења у регистре,
 - 10) накнадне активности.
- (3) Правилник из става 1. овог члана се објављује у "Службеном гласнику Републике Српске".

Члан 44

- (1) Акредитација студијског програма, као и било који други облик вањског вредновања који високошколска установа стекне код друге агенције чланице ENQA, признаће се под условима и на начин одређен споразумом Агенције и агенције која је извршила вањско вредновање, у смислу одредаба ESG.
- (2) Споразум из става 1. овог члана мора садржати детаљне одредбе о условима признавања акредитације и других облика вредновања које је високошколска установа стекла код друге агенције чланице ENQA.
- (3) Акредитације спроведене у Републици Србији признају се у Републици у складу са закљученим Споразумом о заједничким активностима у области осигурања квалитета и признавању акредитација у високом образовању успостављеним између Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Министарства за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске (у даљем тексту: Споразум).

Члан 45

- (1) Уколико се у току поступка вањског вредновања у сврху акредитације сазна за чињенице које могу битно утицати на доношење рјешења о акредитацији, поступак се прекида, а утврђени рок акредитације се продужава за период трајања прекида поступка.
- (2) О прекиду поступка директор Агенције доноси закључак, против којег је допуштена посебна жалба Управном одбору Агенције у року о 15 дана од дана пријема закључка.
- (3) Управни одбор одлучује о жалби из става 2. овог члана на основу прибављеног мишљења Одбора за жалбе и приговоре.
- (4) Одлука Управног одбора је коначна, а против ње се тужбом може покренути управни спор.
- (5) Уколико се поступак акредитације из оправданих разлога не оконча до истека рока важења акредитације, директор Агенције доноси рјешење којим се продужава период важења акредитације до окончања поступка, а најдуже 18 мјесеци од истека важења акредитације.

Члан 46

- (1) На основу рјешења о акредитацији, високошколске установе и студијски програми се уписују у Регистар акредитованих високошколских установа и студијских програма (у даљем тексту: Регистар).
- (2) Регистар се води у писаном и електронском облику и дио је централног информационог система Агенције.
- (3) Агенција о свим промјенама у Регистру обавјештава Министарство у року од 30 дана од извршене промјене.
- (4) Извод из Регистра је доступан јавности путем интернет странице Агенције.

(5) Високошколске установе које су акредитоване у Републици Србији могу се уписати у Регистар из става 1. овог члана у складу са Споразумом из члана 44. став 3. овог закона.

(6) За високошколску установу којој је истекла акредитација, а која није поднијела нови захтјев за акредитацију до истека рока важења акредитације, директор Агенције доноси рјешење о брисању из Регистра.

(7) На рјешење из става 6. овог члана високошколска установа може изјавити жалбу Управним одбору у року од 15 дана од дана пријема рјешења.

(8) Управни одбор одлучује о жалби из става 7. овог члана по прибављеном мишљењу Одбора за жалбе и приговоре.

(9) Одлука Управног одбора је коначна, а против ње се тужбом може покренути управни спор.

(10) Високошколска установа којој је одбијен захтјев за акредитацију брише се из Регистра на основу коначног рјешења из члана 41. став 1. тачка 3) овог закона.

Члан 47

(1) Директор Агенције доноси Правилник о вођењу Регистра акредитованих високошколских установа и студијских програма.

(2) Правилником из става 1. овог члана прописује се:

1) начин вођења Регистра,

2) изглед и садржај Регистра,

3) поступак уписа у Регистар,

4) брисање из Регистра и

5) обезбјеђење доступности информација о акредитованим високошколским установама и студијским програмима.

ГЛАВА VII ТЕМАТСКО ВРЕДНОВАЊЕ

Члан 48

(1) Тематско вредновање је ванредни поступак провјере квалитета високошколске установе, студијског програма или његових појединих дијелова.

(2) Тематско вредновање по службеној дужности спроводи Агенција на основу одлуке Акредитацијског вијећа, а може се спровести и на образложени приједлог Министарства, високошколске установе и студентског представничког тијела високошколске установе и Уније студената Републике Српске.

Члан 49

(1) Тематско вредновање спроводе рецензенти који се именују са Листе рецензената из члана 30. став 3. овог закона.

(2) У зависности од исхода поступка тематског вредновања, Агенција може покренути поступак ванредне акредитације.

(3) Високошколска установа је дужна да поднесе захтјев за ванредну акредитацију у року од 90 дана од дана достављања обавјештења о обавези спровођења поступка ванредне акредитације из става 2. овог члана.

(4) Уколико високошколска установа у остављеном року не поднесе захтјев за ванредну акредитацију, Агенција доноси рјешење о укидању рјешења о акредитацији и обавјештава надлежни орган ради забране обављања дјелатности високог образовања.

(5) Рецензенти из става 1. овог члана имају право на накнаду за рад.

Члан 50

(1) Директор Агенције доноси Правилник о тематском вредновању.

(2) Правилником из става 1. овог члана прописује се:

1) садржај и форма приједлога из члана 48. став 2. овог закона,

2) поступак тематског вредновања,

3) начин ангажовања и рада рецензента и

4) форма и садржај извјештаја.

(3) Правилник из става 1. овог члана се објављује у "Службеном гласнику Републике Српске".

ГЛАВА VIII

ПРИЗНАВАЊЕ СТРАНИХ ВИСОКОШКОЛСКИХ КВАЛИФИКАЦИЈА И КВАЛИФИКАЦИОНИ ОКВИР

Члан 51

(1) Признавање стране високошколске квалификације је поступак којим се имаоцу квалификације утврђује право на општи приступ тржишту рада.

(2) Агенција спроводи поступак признавања у сврху општег приступа тржишту рада стране високошколске квалификације у складу са овим законом и законом којим се уређује област високог образовања, ако међународним уговором није предвиђено другачије.

(3) Поступак признавања у сврху општег приступа тржишту рада не спроводи се за квалификације стечене на територији бивше СФРЈ до 6. априла 1992. године и за квалификације стечене на акредитованим високошколским установама у Републици Србији, на основу Споразума о узајамном признавању докумената у образовању и регулисању статусних питања ученика и студената ("Службени гласник Републике Српске", број 79/05).

(4) Квалификације из става 3. овог члана имају исто правно дејство као квалификације издате на територији Републике.

(5) Изузетно, на захтјев имаоца квалификације, може се спровести поступак признавања у сврху општег приступа тржишту рада високошколске квалификације стечене на акредитованој високошколској установи у Републици Србији.

Члан 52

(1) У поступку признавања у сврху општег приступа тржишту рада врши се вредновање страног студијског програма на којем је стечена страна високошколска квалификација.

(2) Поступку вредновања стране високошколске квалификације претходи прибављање доказа о систему студирања у земљи у којој је страна високошколска диплома стечена, акредитацији високошколске установе и студијског програма, те других доказа о студију који је претходио стицању стране високошколске квалификације, а које Агенција прибавља путем Центра за информисање и признавање докумената из области високог образовања у БиХ и/или других центара ENIC/NARIC мреже.

(3) Страна високошколска квалификација се не признаје уколико се утврди да постоје битне разлике између квалификације за коју се тражи признавање и одговарајуће квалификације у Републици.

(4) Једном извршено вредновање важи за све наредне случајеве признавања стране високошколске квалификације када је стечена на истој високошколској установи и на истом студијском програму.

(5) Приликом вредновања страног студијског програма, Агенција може тражити стручно мишљење од високошколске установе која је матична за област којој припада страни студијски програм.

Члан 53

(1) Рјешење о признавању стране високошколске квалификације у сврху запошљавања обавезно садржи: назив, врсту, ниво и трајање (обим) студијског програма, назив стране високошколске квалификације на изворном језику, те врсту и ниво студија у Републици којем одговара студиј завршен у иностранству уколико таква врста и ниво студија постоји у Републици.

(2) Директор Агенције доноси рјешење о признавању стране високошколске квалификације у року од 90 дана од дана пријема уредног захтјева за признавањем стране високошколске квалификације.

(3) Назив стране високошколске квалификације се у диспозитиву рјешења о признавању, по правилу, наводи у оригиналу (на изворном језику) и без превода.

(4) На рјешење из става 2. овог члана ималац квалификације може уложити жалбу Управном одбору у року од 15 дана од дана пријема рјешења.

(5) Одлука Управног одбора је коначна, а против ње се тужбом може покренути управни спор.

(6) Рјешење из става 2. овог члана има снагу јавне исправе.

Члан 54

(1) Директор Агенције доноси Правилник о поступку признавања стране високошколске квалификације.

(2) Правилником из става 1. овог члана прописује се:

1) садржај захтјева за признавање стране високошколске квалификације,

2) поступак признавања страних високошколских квалификација у сврху општег приступа тржишту рада,

3) битне разлике између квалификације за коју се тражи признавање и одговарајуће квалификације у Републици из члана 52. став 3. овог закона и

4) форма и садржај рјешења о признавању стране високошколске квалификације.

(3) Правилник из става 1. овог члана се објављује у "Службеном гласнику Републике Српске".

Члан 55

(1) За трошкове признавања из чл. 51. до 54. овог закона плаћа се накнада.

(2) Плаћања накнаде за признавање стране високошколске квалификације ослобођени су: лица до 26 година без оба родитеља, лица са инвалидитетом од I до VI категорије, дјеца погинулих бораца, дјеца ратних војних инвалида од I до VI категорије.

(3) Висина накнаде трошкова поступка признавања из става 1. овог члана прописује се Правилником о одређивању висине накнада за пружање услуга из надлежности Агенције и врстама и начину расподјеле властитих прихода.

Члан 56

Агенција води евиденцију и трајно чува документацију о спроведеном поступку признавања из чл. 51. до 54. овог закона.

Члан 57

У области развоја и примјене Квалификационог оквира Републике Српске Агенција врши послове у складу са прописима којим се уређује ова област.

ГЛАВА IX ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 58

Ступањем на снагу овог закона Агенција за високо образовање Републике Српске наставља с радом у складу са овим законом.

Члан 59

(1) Управни одбор у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона доноси:

- 1) Стандарде за почетну акредитацију високошколских установа и студијских програма (члан 26. став 1),
- 2) Стандарде за акредитацију високошколских установа (члан 26. став 1),
- 3) Стандарде за акредитацију студијских програма (члан 26. став 1).

(2) Управни одбор Агенције у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона доноси:

- 1) Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Агенцији за високо образовање Републике Српске (члан 8. став 4),
- 2) Правилник о унутрашњем осигурању квалитета рада Агенције за високо образовање Републике Српске (члан 10. став 1. тачка 7),
- 3) Правилник о одређивању висине накнада за пружање услуга из надлежности Агенције за високо образовање Републике Српске и врстама и начину расподеле властитих прихода (члан 20. став 1),
- 4) Упутство за измјену студијских програма (члан 28. став 3. тачка 8).

(3) Директор Агенције у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона доноси:

- 1) Правилник о раду у Агенцији за високо образовање Републике Српске (члан 14. став 2),
- 2) Правилник о платама, накнадама и другим примањима запослених у Агенцији за високо образовање Републике Српске (члан 19. став 3),
- 3) Правилник о почетној акредитацији високошколских установа и студијских програма (члан 32. став 1),
- 4) Правилник о акредитацији високошколских установа и студијских програма (члан 43. став 1),
- 5) Правилник о вођењу Регистра акредитованих високошколских установа и студијских програма (члан 47. став 1),
- 6) Правилник о тематском вредновању (члан 50. став 1),
- 7) Правилник о поступку признавања стране високошколске квалификације (члан 54. став 1).

(4) До доношења аката из ст. 1, 2. и 3. овог члана примјењују се подзаконски акти који су важили до дана ступања на снагу овог закона, уколико нису у супротности са овим законом.

(5) Агенција ће своју организацију, рад и акте ускладити са овим законом у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 60

Поступци вањског вредновања високошколских установа и студијских програма и признавања страних високошколских квалификација који су започети, а нису окончани до ступања на снагу овог закона,

наставиће се и окончати по одредбама овог закона.

Члан 61

(1) Чланови Управног одбора, Акредитацијског вијећа, Одбора за жалбе и директор Агенције остају на дужности до истека мандата.

(2) Комитет за жалбе и приговоре наставља са радом под називом Одбор за жалбе и приговоре.

Члан 62

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о обезбјеђењу квалитета у високом образовању Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 67/20 и 16/23).

Члан 63

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".